

20. Кондратішина В.В. Кримінально-правова політика України: формування та реалізація: Автореф. дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / В.В. Кондратішина. - Львів: ЛьДУВС, 2009. - 19 с.

21. Про загальну структуру і чисельність кримінально-виконавчої системи України: Закон України від 2 берез. 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 20. - Ст. 151.

22. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Загальна теорія держави і права: Підручник. - К.: Кондор, 2006. - 477 с.

23. Фріс П.Л. Нарис історії кримінально-виконавчої політики України: Монографія / За заг. ред. М.В. Костицького. - К.: Атіка, 2005. - 124 с.

24. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. - Київ-Харьків: Юрінком Інтер-Право, 2002. - 416 с.

25. Борисов В.І. Державна політика у сфері боротьби зі злочинністю та її напрями // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / Відп. ред. В.Я Тацій. - Х.: НЮАУ, 2009. - Вип. 100.- С. 305-312.

26. Сучасна кримінально-виконавча політика України: Монографія. - 2-ге вид., випр. переробл. / За заг. ред. О.Г. Колба. - Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2008. - 210 с.

27. Гель А.П., Семаков Г.С., Яковець І.С. Кримінально-виконавче право України: Навч. посібник / За заг. ред. А.Х. Степанюка. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 624 с.

28. Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія /

М.М. Яцишин. - Луцьк: Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2010. - 448 с.

29. Уголовно-исполнительное право: Учеб. для юрид. вузов / Под ред. В.И. Силиверстова. - 6-е изд., испр., доп. - М.: ИД "Юриспруденция", 2007. - 392 с.

30. Уголовно-исполнительский кодекс Республики Беларусь. - Мн.: Национальный центр информации Республики Беларусь, 2000. - 144 с.

31. Степанюк А.Х., Яковець І.С. Втілення міжнародних стандартів у практичну діяльність кримінально-виконавчої системи України: Монографія. - Х.: Вид-во "Крусьсрод", 2007. - 184 с.

32. Богатирьов І.Г. Апробація - як альтернатива позбавленню волі в Україні: наукове видання. - Хмельницький: Хм ЦНТЕІ, 2010. - 76 с.

33. Кримінологічні та оперативно-розшукові засади запобігання злочинам і правопорушенням, що вчиняються персоналом виправних колоній [Текст]: монографія / [В.В. Коваленко, О.М. Джужа, О.Г. Колб та ін.]; за заг. ред. докт. юрид. наук. проф. В.В. Коваленка. - К.: Атіка-Н, 2011. - 368 с.

34. Гребеньков Г.В. Человек в правовом бытии: Введение в правовую персонологию: монография / Г.В. Гребеньков. - Донецк: Донецкий юрид. Ин-т МВД Украины, 2013. - 540 с.

Конопельський В. Я.

*кандидат політичних наук, доцент, начальник кафедри кримінального права та кримінології ОДУВС
Надійшла до редакції: 28.10.2013*

УДК 349:336.5США

ПІДКРІПЛЕННЯ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ БРИТАНСЬКОЇ АМЕРИКИ НАДХОДЖЕННЯМИ ВІД ПРИВАТИРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Малишко В. М.

Як відомо, основою грошово-кредитної політики будь-якої сучасної держави є теорія грошей, яка вивчає, зокрема, процес впливу грошей і грошово-кредитної політики на стан економіки загалом.

Правове регулювання кредитно-грошової політики України та інших держав засновано на використанні таких явищ, як гроші та кредит. Найбільш точне визначення терміну "кредит" у правовому контексті надається авторами "Великого юридичного енциклопедичного словника". У статті "Кредит" Н.К. Ісаєва пише: "Кредит (лат. *creditum* - позика, борг, від *credere* - довіряти) - 1) відносини щодо передачі грошей або матеріальних цінностей у тимчасове користування за умови їх повернення. Основними його формами є банківський Кредит, що надається як грошова позика, і споживчий Кредит, що використовується в грошовій і товарній формі... 2) Банківський Кредит як форма руху позичкового капіталу, який дає дохід (відсоток), надається юридичним особам і громадянам. Принципами кредитування є зворотність, відплатність, строковість, цільове призначення й матеріальна забезпеченість" [1].

Упродовж тривалого часу серед економістів точаться дискусії в царині кредитно-грошової політики, що зумовлено такими підходами до теорії грошей: модернізованою кейнсіанською теорією й сучасною кількісною теорією грошей (монетаризм). І кейнсіанці, і монетаристи визнають, що зміни грошових пропозицій впливають на номінальний обсяг валового внутрішнього продукту, од-

нак оцінюють його по-різному. З точки зору кейнсіанців, в основу грошово-кредитної політики держави має бути покладений певний рівень відсоткової ставки, а з точки зору монетаристів - сама пропозиція грошей.

У сучасній економічній науці переважає неокласичний напрямок, зокрема така його форма, як монетаризм. Головним теоретиком монетаризму є американський економіст, лауреат Нобелівської премії М. Фрідмен. Його погляди базуються на таких постулатах: 1) ринкова економіка - внутрішньо стійка система; 2) кореляція між грошовим фактором (масою грошей, яка перебуває в обігу) і номінальним обсягом валового внутрішнього продукту є більш тісною, ніж між інвестиціями й валовим внутрішнім продуктом; 3) прибічники кількісної теорії грошей вважають, що дуже коректно зробити припущення про сталість обернення грошей; 4) причинно-наслідковий зв'язок між пропозицією грошей і номінальним обсягом валового внутрішнього продукту здійснюється не через відсоткову ставку, а безпосередньо [2].

Монетарне правило Фрідмена припускає сувору контрольованість зростання обсягу грошової маси, адже це викликає бізнесову активність в економіці. Можливо це правило й працює нині на економіку розвинених країн світу, однак воно навіть з певними застереженнями не дає позитивних результатів для розвитку кредитно-грошової політики посткомуністичних країн.

Перехід від економічних відносин радянського типу до ринкової економіки відбувся так швидко й безсистем-

© В.М. Малишко, 2013

но, що це призвело до катастрофічних наслідків у господарській сфері життя народу України. Цього можна було уникнути за рахунок використання цілого ряду “подушок безпеки”, серед яких є цінний історичний досвід розвинених країн, насамперед США, де на зорі державності намагалися понизити рівень залежності колоніальної економіки від метрополії, якою тоді була Англія. До речі, остання для вирішення власних фінансово-кредитних проблем доби первісного нагромадження капіталу використовувала політику меркантилізму, а її тринадцять північноамериканських колоній поряд з цим засобом захисту власної економіки від тиску з боку Англії використовували ще три знаряддя. Це були работоргівля, контрабанда (заборонена правом Британської імперії, тобто сукупністю парламентського законодавства, судових прецедентів, правових звичаїв, судових звітів, канонічного права й публікацій з правових питань, перевірених часом) і, нарешті, піратство. До речі, з останнього починався розквіт Британської імперії ще за часів правління династії Тюдорів, тобто в середині XVI ст. І хоча спеціальних досліджень з указаної проблеми в США й Англії небагато, проте існують збірки правових джерел, які впевнюють у тому, що без піратства не було б цих великих сучасних держав. Серед цих збірок слід зазначити наступні: “Вибрані хартії та інші нормативні акти, що ілюструють американську історію” [3], “Приватирство і піратство в колоніальну добу: документи, що стосуються цього” [4].

Меркантилізм - економічна політика ряду європейських держав, яку новонароджена буржуазія використовувала в XV-XVIII ст. для прискорення нагромадження грошових капіталів. Під меркантилізмом слід також розуміти систему економічних поглядів, які обґрунтовували цю політику. Нині розрізняють ранній, або монетарний, меркантилізм, коли нагромадження капіталів здійснювалося прямим регулюванням ввозу й вивозу благородного металу, і розвинений меркантилізм, для якого притаманно регулювання зовнішньої торгівлі так, щоб гроші осідали у власній країні внаслідок досягнення активного торговельного балансу. Саме на це була спрямована британська зовнішня політика, яка підкорялася інтересам буржуазії, що розвивала кредитно-грошові відносини, використовуючи без жодного сумніву безсоромні й цинічні засоби нагромадження капіталів (рабство, контрабанду та піратство).

У зарубіжній і вітчизняній історіографії історії держави і права США подекуди звертають увагу на підкріплення кредитно-грошової політики можновладців британських колоній шляхом використання работоргівлі й контрабандного промислу, але майже відсутні праці з піратства, яке було розповсюджене в Британській Америці з другої половини XVII ст. Саме тоді колоніальна буржуазія доклала великих зусиль для того, щоб піратство набуло майже “законного характеру”. І це здійснювалося в країні, яка з доби свого виникнення мала єдину у світі налаштовану на капіталізм економіку, пересажену з Великої Британії до Нового Світу.

Від піратських звичок, що перейшли до американців від їхніх англійських пращурів, можновладці США не в змозі “відхреститися” й нині. Їх гонить за зиском завжди випереджає спроби додержуватися міжнародних стандартів поваги до прав і свобод людини, до державного суверенітету тих країн, які не згодні з американською владою. Між тим, відповідно до міжнародних стандартів кожна держава, яка поважає права людини, має га-

ранувати їхнє виконання й карати носіїв міжнародних злочинів. Серед цих злочинів, які заважають нормальному розвитку світового співтовариства, помітним стає відродження піратства. У “Великому енциклопедичному юридичному словнику” автор статті про піратство О.С. Переверзева вказала: “Піратство (від грецького “піратос” - розбійник) - морський розбій, у міжнародному праві - незаконні насильницькі дії (затримка, затоплення або грабїж), здійснювані проти торгових суден у відкритому морі приватними чи державними суднами” [5].

Піратство зародилося одночасно з виникненням морської торгівлі й початком війни на морі. Мета всіх морських розбійників була одна - пограбування чужої власності. Пірати нападали на чуже судно в XVI-XVIII ст. для того, щоб пограбувати його й збагатитися. При цьому дії розбійників спричиняли шкоду розвитку світової економіки часів занепаду феодалізму й переходу до побудови капіталістичних відносин. Суть цього явища була одна - спорядження корсарського корабля на гроші приватної особи або групи осіб і отримання від уряду власної держави патенту, який охороняв корсара під час зустрічі з дружніми кораблями. У протилежному випадку патент охороняв піратів від втрати завдяки тому, що в разі невдалої атаки торгового судна, наявність патенту забезпечувала йому положення військовополоненого.

Дії піратів знаходили суперечливі оцінки в енциклопедіях і тлумачних словниках різних мов. На рівні пересічних громадян України обізнаність з сутності корсарства пов’язана зі зверненням до “Нового тлумачного словника української мови”, де вказано, що корсар - це “пірат, морський грабїжник” [6]. Так само описують сутність корсарства у французьких і німецьких тлумачних словниках. І зовсім не звертають увагу на піратство як на розбій на морі автори великого сучасного “Оксфордсько-російського словника” [7]. І такий підхід значною мірою виправданий, адже сучасні фахівці з піратства в США й Англії вважають за доцільне приховувати так звані подвиги власних пращурів, які були найбільш безжальними й безсоромними морськими розбійниками в історії людства [8].

Піратство супроводжувало процес первісного нагромадження капіталу, наслідком якого стало відсторонення безпосереднього виробника матеріальних благ, середовищного селянина й ремісника, від засобів виробництва та перетворення їх на капіталістичну приватну власність. Цей процес історично розподілявся більш менш послідовно між Іспанією, Португалією, Нідерландами, Францією та Англією. Зрозуміло, що відставання Англії від суперників по утворенню світової колоніальної системи змусило британських підприємців домогтися від династії Тюдорів, яка правила впродовж XVI ст., підтримки приватирства (англійський правовий термін, який позначав піратів, що одержали патенти на свою діяльність на умовах розподілу прибутків з монархами Великої Британії). Британські монархи підтримували піратство, оскільки лівова частка прибутку від морського розбою надходила до королівської казни. І це було закріплено англійською правовою системою того часу. Її особливість полягає в тому, що прецеденти були і є для неї основним джерелом права. Однотипні результати британського морського розбою часів правління династії Тюдорів, а згодом і Стюартів, вимагали від суддів завжди захищати англійських піратів, оскільки вони користувалися повною прихильністю Корони Англії.

Наступною особливістю англійського права є те, що

воно не визнає поділу на приватне й публічне право. Проте в цій системі відокремлене загальне право й право справедливості. Термін “загальне право” (Common Law) двозначного тлумачення не викликає. У сучасному розумінні загальне право - сукупність норм і принципів, сформованих суддями, що призначені Короною Англії. Воно протиставлено статутному праву, тобто тому, яке формується не суддівською, а законодавчою гілкою влади за допомогою ухвалення відповідних статутів Парламентом. Поряд із загальним правом у Англії поширювалося “право справедливості” (Equity). Воно впливало з рішень спеціалізованого органу - Суду канцлера, для якого норми загального права не були обов’язковими. Головний принцип права справедливості полягає в тому, що воно є “милість монарха”, а не право потерпілого. Зрозуміло, що право справедливості стало міцним фундаментом розвитку приватирства, оскільки гарантувало пайовикам піратських експедицій захист права власності на пограбовані речі. Тому англійські пірати завжди свідомо й без побоювань приймали від монархів патенти на приватирство. Надання патентів піратам прирівнювалося до започаткування капіталістично налаштованих підприємств [9].

Налагоджена система підтримки піратства з боку британської держави стала ще більш “витонченою” завдяки тому, що самі організатори піратського промислу мали приховувати його розмах і власні прибутки від цього промислу. На зиск від ліцензованого морського розбою зазіхав британський уряд в особах губернаторів всіх тринадцяти англійських колоній, які були уповноважені контролювати всі без виключення джерела збагачення колоніальної буржуазії. Незадоволеність колоніального купецтва торговельними обмеженнями вимагала від них пошуків нелегального збагачення. Тому вони обирали як засіб вирішення власних проблем саме піратський промисел. Цікаво, що крім власного досвіду приватирства колоніальні купці досить вдало використовували досвід попередників. Ними були, скажімо, не лише французькі корсари, а й голландські пірати - флібустьєри. В останньому випадку йдеться про піратів з голландського колоніального володіння Нові Нідерланди, яке після захоплення Англією в 1664 р. було перетворено на володіння молодшого брата короля Карла II герцога Якова Йоркського. На честь майбутнього короля його володіння одержало назву Нью-Йорк [10].

Ще за часів існування Нових Нідерландів Генеральні Директори (губернатори) цієї колонії налагодили піратський промисел на паях з командами каперських кораблів. Право на здійснення такого промислу було передбачено ще збіркою основних законів Нових Нідерландів, так званою “Хартією привілеїв” 1629 р. Останній Генеральний Директор колонії П. Стайвесант досить вдало застосовував піратські наскоки на сусідні володіння англійців та іспанців. Відомі голландські капітани піратських кораблів С. де Реф і Я. ван Кампен уклали з губернатором звичайні цивільні угоди про розподіл награбованого майна. Водночас купці Нових Нідерландів уклали цивільні угоди про організацію піратського промислу з французькими корсарями. Таку практику вирішення проблем первісного нагромадження капіталу флібустьєри продовжили після визнання британського суверенітету над Нью-Йорком і перейшли в підданство англійській Короні [11].

Перший губернатор Нью-Йорку Ф. Ніколс сформував адміністрацію в складі секретаря та чотирьох інших поса-

довців, які мали поряд з іншими посадовими обов’язками дбати про контрольований розвиток піратства. Колишні голландські піддані зберегли основні принципи, на яких базувалася “Хартія привілеїв”, і тому так звані Закони герцога Йоркського сприяли продовженню піратських наскоків на іспанські й французькі колонії, або перехоплювали каравани кораблів, що йшли через Атлантику до Нового Світу й у зворотному напрямку до Європи. Більше тридцяти років цей акт визначав особливості правового регулювання морської торгівлі нью-йоркського купецтва, яка була тісно пов’язана з піратством.

Слід зазначити, що поширення піратського промислу, який був важливим джерелом збагачення американських підприємців, дуже турбував британську Корону. При цьому уряд метрополії приділяв увагу тому, щоб цивільні угоди купців, які фінансували піратів, і ватажків морських розбійників уклалися поза полем зору англійських чиновників-митників, які були виділені безпосередньо для обшуку всіх кораблів, що входили до портів британських колоній Північної Америки. Лише через митний контроль можна було викрити партнерів, купців і капітанів піратських суден у приховуванні прибутків від приватирства. Про це свідчать численні протоколи Адміралтейських судів Британської Америки, які розбирали справи про порушення законів Корони Англії в галузі судноплавства й морської торгівлі [12].

Оскільки сам піратський промисел був законним для Англії аж до 1856 р., коли Паризька угода остаточно заборонила каперство, в указаних протоколах йшлося про порушення норм торговельного права Британської імперії. А це право для монархії було важливим, оскільки сприятлива для неї фінансово-кредитна політика була головною умовою наповнення державного бюджету. І тут не йшлося про якісь там докори совісті. Адміралтейські суди, які в Америці виконували роль торгових судів, що з’явилися в метрополії ще в XIV ст., значну увагу приділяли питанням фінансової забезпеченості піратських рейдів. А в рішеннях цих судів постійно згадувалися важливі інститути торговельного права, такі як переводний вексель, страховий поліс, позички під заставу вантажів і т. ін. Якщо ці терміни зустрічалися в угодах фінансистів і піратів, а митні платежі не були сплачені, то саме це, а не піратські злочини, і було підставою для покарання як купців, так і ватажків морських розбійників.

Дуже цікавою є та обставина, що під час політичних заворушень у метрополії, коли контроль уряду Англії за Британською Америкою тимчасово припинявся, губернатори колоній одразу відновлювали власний контроль над морською торгівлею, особливо якщо йшлося про дешевий розпродаж краму, який потрапляв до рук піратів. Особливо чітко це проявилось під час закінчення війни за іспанську спадщину, у 1713 р. Велика кількість моряків була списана з військових кораблів Англії й мусила існувати лише за рахунок піратського промислу. Серед них були такі добре відомі своєю піратською вдачею ватажки: Тью, Тіч, Івері, Клавер, Джінкс, Віллогбі, Пенністон, Кідд, Мостін, Беннет, Робертс, Хелсі, Берджес, Ворлі та інші.

Прізвища морських бандитів добре відомі сучасним пересічним американським громадянам, які майже нічого не знають про основну роль у вказаних подіях великих підприємців-фінансистів ранньої Америки. Не дивно, що, скажімо, губернатор Нью-Йорку граф Ф. Белломонт під час виконання своїх посадових обов’язків стверджував, що “піратство - це найбільш прибутковий промисел серед тих, що мені відомі” [13]. Однак спроби Белломонта

та його колег з інших британських володінь у Північній Америці виконати монарші інструкції про встановлення повного контролю над морським промислом колоній були приречені на поразку, оскільки лише за таких умов забезпечувався сталий економічний розвиток ранніх США, де работоргівля, контрабандний промисел і піратство були тісно пов'язані одне з одним. Врешті решт лише ця тріада не тільки забезпечувала головний інтерес підприємців - отримання прибутку чимскоріш і в якомога великих обсягах, а й сприяли відносному успіху колоніальної кредитно-фінансової політики Великої Британії аж до війни за незалежність. Тоді остаточно розійшлися шляхи заможних американських підприємців, які стали натхненниками збройного повстання проти метрополії, та англійських можновладців.

Що ж стосується подальшої долі американського морського розбою, то після перемоги першої американської революції приватирський флот колоній, які стали незалежними штатами, перетворився на військово-морський флот США. І піратство під американським прапором стало саме державним засобом вирішення проблем зовнішньої політики цієї країни. Що ж до нащадків колоніальних фінансистів, то їм довелося знайти інші, більш прибуткові сфери підприємницької діяльності.

Література

1. Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред. Ю.С. Шемшученка. - К.: Вид-во "Юридична думка", 2007. - С. 409.
2. Экономическая теория. Учебник для ВУЗов / Под ред. В.Д. Камаева. - М.: Владос, 2002. - С. 351-357.
3. Select Charters and Other Documents Illustrative American History / Ed. by W. MacDonald. - N.Y.: Viking

Press, 1899.

4. Privateering and Piracy in the Colonial Period: Illustrative Documents / Ed. by J. Jameson. - N.Y.: Vanguard Press, 1923.

5. Великий енциклопедичний юридичний словник. - С. 632.

6. Новий тлумачний словник української мови / Укл. В. Яременко, О. Сліпушко. - К.: Вид-во "Аконіт", 2008. - Т. 1. - С. 901.

7. Oxford Russian Dictionary / Ed. by M. Wheeler, B. Unbegaun. - N.Y.: Oxford University Press. - P. 1025.

8. Тойнби А. Постыжение истории. - М.: Мысль, 1991. - С. 156-158.

9. Law and Authority in Colonial America / Ed. by J. A. Billias. - Barre: Appleton and Co., 1965. - p. 121.

10. Калашников В. М. Голландская колониальная экспансия в Северной Америке в XVII веке // Новая и новейшая история. Межвузовский сборник. - Саратов: СГУ, 1983. - Вып. 9. - С. 120-121.

11. Janvier Th. The Dutch Founding of New York. - Port Washington: Jra Freedman, 1967. - P. 135.

12. Privateering and Piracy in the Colonial Period: Illustrative Documents, p. 143-144, 156-158

13. Wilson R. Historic Long Island. - Port Washington: Jra Freedman, 1969. - P. 343.

Малишко В.М.

*кандидат юридичних наук, доцент
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ,
кафедра теорії та історії держави і права
Надійшла до редакції: 12.11.2013*

УДК 347.965

ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ В СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Меєрович Н. А.

Рівень розвитку адвокатури є індикатором стану демократії в суспільстві та однією з ознак реальної захищеності прав людини. У зв'язку з цим реформування інституту адвокатури було визнано одним із пріоритетних завдань судово-правової реформи [1]. Прийняття в 1992 році Закону України "Про адвокатуру" стало значним кроком у становленні сучасного інституту адвокатури. Зокрема, були визначені статус адвокатури України та її основні завдання, окреслено правовий статус адвоката, закріплено основні принципи й організаційні форми здійснення адвокатської діяльності, гарантії адвокатської діяльності, професійні права та обов'язки адвоката, закладено основи адвокатського самоврядування [2]. У Конституції України 1996 року інститут адвокатури отримав конституційну прописку. У частині 2 ст. 59 Конституції України закріплено, що для забезпечення права на захист від обвинувачення й надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура [3]. Однак подальший розвиток економічного й правового поля країни, інтеграція України в європейську спільноту зумовили необхідність розвитку й вдосконалення правового забезпечення діяльності адвокатів і прийняття врешті-решт Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Прийняття нового Закону визначило законодавчі засади для створення в

Україні професійного самоврядного інституту адвокатури та посилення гарантій діяльності адвокатури.

Правова природа інституту адвокатури розглядається в працях українських і російських учених: В.В. Андрієвського, М.Ю. Барщевського, А.Д. Бойкова, В.М. Буробіна, Є.В. Васюковського, Т.В. Варфоломеева, С.В. Гончаренко, Ю.М. Грошевої, О.Л. Жуковської, Л.Б. Ісмаїлової, А.Ф. Коні, А.Г. Кучереної, Ю.Ф. Лубшева, О.В. Макарова, В.В. Медведчука, Г.Б. Мірзоева, О.Р. Михайленко, М.М. Михеєнко, А.Л. Ривліна, В.М. Савицького, С.В. Сафулько, О.Д. Святоцького, Л.А. Стешенко, Ю.І. Стецовського, Л.В. Тація, В.О. Томсінова, Ю.В. Тихонравова, Д.Р. Фіолевського, І.Я. Фойницького, П.В. Хотенець, Т.М. Шамби, О.Г. Яновської та ін. Однак слід зазначити, що комплексні реформування засад здійснення адвокатської діяльності в Україні потребують детального розгляду законодавчих засад створення й діяльності професійного самоврядного інституту адвокатури.

Метою статті є комплексний аналіз оновленого законодавства щодо визначення місця інституту адвокатури в сучасній правовій системі України.

Стаття 1 Закону України "Про адвокатуру і адвокатську діяльність" визначає адвоката як фізичну особу, яка здійснює адвокатську діяльність - незалежну професійну діяльність щодо здійснення захисту, представництва та